

Maaeluministeerium
Lai tn 39 // Lai tn 41
15056 Tallinn

Teie 04.07.2018

Meie 27.08.2018 nr 4/257

Arvamuse esitamine Põllumajanduse ja kalanduse valdkondliku arengukava 2030 kohta

Lugupeetud Illar Lemetti!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Maaeluministeeriumi võimaluse eest avaldada arvamust Põllumajanduse ja kalanduse valdkondliku arengukava 2030 (edaspidi arengukava) kohta.

Järgnevalt esitame oma seisukohad arengukava esialgse versiooni osas.

Kaubanduskoda peab vajalikuks tervikliku põllumajanduse, kalanduse ja vesiviljeluse, maaelu, toiduainetööstuse, toiduohutuse, põllumajandus/kalandus/toiduteaduse ja innovatsiooni valdkondi siduva arengukava koostamist. Arengukava visioon ja eesmärgid on selgesti määratletud, arengukava ülesehitus on loogiline.

Arengukavas on mh välja toodud, et eesmärkide saavutamiseks ei piisa üksnes hästi kirjutatud põllumajanduse ja kalanduse arengukavast. Rõhutame, et head maaelu võimaldavad hästi läbi mõeldud regionaalpoliitika, mida iseloomustavad näiteks sobivad transpordiühendused, toimiv koolisüsteem, kiire internet ning arenenud teenuste võrgustikud.

Selleks, et jõuda visioonis toodud eesmärgini, peab muutuma ka kalandus- ja põllumajandussektor. Vaade sektoritele pole piiratud ainult toiduga vaid katab põllumajanduse, kalanduse ja biomajanduse tooteid laiemalt. Tarvis on teha enam koostööd, kasutada viimaseid teadussaavutusi ja võtta kasutusele parimaid tehnoloogiaid.

Poliitika kujundamiseks ning turusignaalidele reageerimiseks on oluline tagada piisav andmete kogumine ning seire ja teostada nende alusel analüüse. Samuti on tähtis riigi sekkumine turutõrgete korral, mis põllumajanduses ja kalanduses on nii ilmastikust kui pidevatest turukõikumistest tulenevalt sageli esinevad, see eeldab riskijuhtimise tähtsustamist.

Kaubanduskoda nõustub, et riik peaks kaasa aitama mh ka ühistegevuse soodustamisele ning erialateadmise paremale levikule, seda ka läbi teadus-arendustegevuste. Riigil on oluline roll teadus- ja arendustegevuste tulemuste praktikasse rakendamise soodustamisel, kõrgel tasemel looma- ja taimetervisliku

olukorra, hästi toimiva ning rahvusvahelisel areenil usaldatava kontrollsüsteemi tagamisel, müüki toetava kuvandi loomisel, ühiskonna seisukohast lisandväärtust omavate investeeringute toetamisel ja Eesti väliskaubanduslike huvide kaitsmisel ja edendamisel.

Olemasolev tekst (kui on), märkida lk ja vastav alapunkt	Muudetud tekst või täiendus (konkreetne sõnastus allajoonituna)	Põhjendus	Esitaja
Lk 30, alapunkt 75 ja lk 31, alapunkt 76 75. Eestis on riskipõhine järelevalve süsteem ja seda toetav laborite võrgustik. Järelevalve tööd toetavad järjest rohkem erinevad IT lahendused (VTA järelevalve infosüsteem, erinevad registrid). Järelevalveasutuste klientide hulgas läbiviidud rahuloluküsitluste kohaselt on Veterinaar- ja Toiduameti ja Põllumajandusameti tööga rahulolu kõrge. Tulenevalt uutest riskiteguritest, teadusandmetest ja muudest mõjuteguritest lisandub järelevalveasutuste ülesannete hulka uusi valdkondi (nt 2017 a topeltstandardid, 2014 a toidupettused, 2016 a toidu reformuleerimine ja AMR) ja seeläbi suureneb koormus. Toidukäitlejate jaoks oluline ühetaoline järelevalve ei ole alati tagatud, mis võib soodustada ebaõiglast konkurentsi.		Nendes punktides tuleks viidata/arvestada ka plaanitavate toiduseaduse muudatustega (leebemate nõuete kehtestamine ja teatud käitlemisvaldkondades loakohustusest vabastamine alates 2021 jaanuarist), mis 1) suurendavad suure tõenäosusega VTA töökoormust ning 2) peaks tagama sarnases olukorras olevate käitlejate võrdse kohtlemise. Selgitus: Seletuskiri prognoosib põhimõtteliste loakohustusest loobumise tagajärjena toidukäitlemisega tegelevate ettevõtjate arvu kasvu. Lisaks toovad muudatused väikesemahulise toidukäitleja puhul kaasa hügieeni- ja säilitusnõuete täitmise ainult ettevõtte enesekontrolli tegevustest lähtuvalt. Sellest ei pruugi aga piisata nagu on välja toodud ka alapunktis 76.	EGTK

76. Järelevalve koormus on suurenenud ka seoses toidukäitlejate arvu kasvuga viimase 5 aasta jooksul (33%). Eestis oli 1.01.2018 seisuga 15 158 toidukäitlejat.

Toidukäitlejate teadlikkus toiduohutusest on üldiselt kasvanud, kuid on veel ebahühtlane. Ettevõtetele tehtud ettekirjutused on peamiselt seotud ruumide ja seadmete mittevastavustega ja üldiste hügieeninõuete eiramisega käitlemisel, samuti toidu märgistusega ning jälgitavusega. Viimasel ajal on suurenenud ettekirjutuste arv seoses toidu märgistuse ning enesekontrollisüsteemi toimivusega, vähenenud on ettekirjutuste arv seoses ruumide ja seadmete mittevastavustega ning üldiste hügieeninõuete eiramisega käitlemisel ja personaliga.

Lisaks prognoositavale ettevõtete arvu kasvule (tulenevalt lihtsamast käitlemise alustamise võimalusest) tuleb VTA-l tagada jätkuv järelevalve ka olemasolevate ettevõtete üle.

Mikroettevõtjatele ja väiketapamajadele leebemate nõuete kehtestamine annab võimaluse alustada toidu käitlemisest väiksemate investeeringutega. Nõuete ühtlustamisega tagatakse sarnases olukorras olevate käitlejate võrdne kohtlemine.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Merike Koppel merike.koppel@koda.ee 6040072